

Erdélyi Híradó

Szombaton, $\frac{4}{2}$ (Április 2-dikán) 1831

Nagybritannia—Frantziaország—Belgaország—Olaszország—Lengyelország—Játékszini Bal
Hirdetés 2-szor—Nzti. Társalk. 11-dik Szám.

NAGYBRITANNIA

Mártz. 2-dikán foljtatták a' vetekedést a' Parleмент-reform felett az Alsóházban. Ebben az ülésben az itt következők vettek részt az értekezésben: Hume, Shelley, Baring-Wall Urak, Newark, Darlington, Ebrington és Stormont Lordok, Sir J. Walsh, Macauley Úr, Mahon Lord, Hunt Úr, Morpeth Lord, Sir Chs. Wetherell, a' Gen. Procurator. — A' harmadik ülésben G. Bankes Úr állott fel először, a' rendszabás ellen, ki a' Huskisson' tekintetére (autoritássára) útalt. — Hobhouse Úr feltétel nélkülváló helybehagyását nyilatkoztatta ki a' Ministereknek. Tavistok Marquis és Palmerston Lord, egyget-értettek Baring Úrral, a' rendszabás ellenére. Ere, feláll Peel Úr a' rendszabás ellen, Palmerston Lordnak a' beszédéből, a' többek között, elő-rántja azt, a' hol ez, azt az óbajtását nyilatkoztatá ki — vajha még Canning Úr élne! 's így szól: "Úgy van, adná Isten, hogy itt, egy olyan szózat emelkedne-fel, mint az övé, mely, valamint ő tselekedett volna, a' ravasz-ságokat és böltselkedéseket, mellyekkel népet szédítgetni iparkodnak, megtzáfolná! Élne-tsak még Canning, 's megváltoztatta volna értelmeit ezen kérdés-felett; bátorsága-is volna neki azt megvallani. Hanem, tsak egyetlen kifejezés,

— egy hejjsints a' Canning Úr' fényes Beszédében, mely tsak tzelozna-is oda, hogy egy olyan változás elő-fordúlna." Ez az ülés, tsak hajnali 3 óra-tájban szakadt-félbe. — Mártz. 4-dikén ismét foljtatták ezt a' vetekedést. Legemlékezetesebb jelenet vólt ezen a' napon az, hogy C. W. Wynn, ki a' maga' Hadititoknoki Hivatalt, és Kabinét-tagi Tiszttséget, azon nap, reggel letette, egy hosszú és kemény beszédet tartott a' Bill-ellen; mely annál-nagyobb szemet-szúrt, mivel a' reformrend-szabást, ekkorig, úgy festették-le, pl. a' Kantzler-Lord és más tagjai a' Ministeriumnak, mint vélemények' egyget-értésének következését. — Elkezdettek Londonban jóformán kételkedni, ha — valjon meggázolja-é a' sárt általjában a' rendszabás; és sokat beszéltek egy igen közelítő ministerváltozásról, Wellington Hg. és Sir Robert Peel 'sat. ismét bemetelekről a' Parlementbe.

A' Galignani's Messenger jelenti mártz. 9-dikéről, hogy egy telegraphi hivatali tudósítás Calaisból azt a' hírt hozta Párisba, hogy az áng. Alsóház' 7-dikei ülésében az a' Végzés állapittatott-meg hogy a' reformbill-enzváló értekezést, a' hűsvéti szünetek utánra hagyják.

FRANTZIAORSZAG

Az újj Ministerium, meghatározva a'

politikai béke', és a' belső rend' s tsend' fenn-tartására, saját és egyéb státusokban-is, nyilatkoztattja-ki magát, és egy veszedelmes propaganda' bűnös üzése ellen. A' frantzia nemzet' többet nyomó többsége, ezen gyökerértelmekhez ragaszkodik. Az egész Európa hajlik ahhoz; országlószékek és nemzetek helybe hagyják azokat. — Tsüpán-tsak a' Státusok' belső tsendje' helyre-állítása, a' külsőnek fenn-tartása által lehet a' gonoszokat, melyek ma oly' sűjjoson nyomják a' népeket, elhárítani, a' tulajdont bátorságba tenni és védelmezni, a' mindenfelé veszteglő kereskedést ismét felserkenteni, 's a' hitelt vissza vezetni. — Ez a' szózat hangzik ma az egész Európán keresztül; az austriai országlószék nyilván magáénak tartja azt: minden Austriai, ki saját Monarcháját, saját hazáját szereti, hódol annak.

Guizot Úr (protestans ember) azt mondja a' Revue de Paris' legújabb Kötetében mártz. 6-dikán, a' februáriusi kegyetlen látványokról, hogy a' hitvallási szabadság megsértődött; a' kereszteteket meggyalázták, össze-tördelték. Mindent, valamit a' mi Atyáink tiszteltek, mindent, a' mit mi betsülünk, össze-rontás és gyalázat' prédájává tették: egy régi és tiszteletes templomot (Saint-Germain-l'Auxerrois) tsak az által lehetett egész elpusztításától megmenteni, hogy azt Tanátsbázzá (mairie) változtatták. A' Katholikusok — számosabbak pedig ezek most mint voltak febr. 14-dike előtt, mivel' mindegyik betsületes ember fog a' maga hitvallása mellett, ha azt gyaláztatni látja — a' Katholikusok, egész Frantziaországban félenk állapotban vannak. A' belga követség elbeszélheti a' katholika Flandriában, — hogy bánnak Párisban a' templomokkal. Frantziaország' fővárosának úgy kell a' Külföld' szemébe ötlenie, mint egy fanatica városnak, melyben a'

fanatica hitlenség uralkodik: és, leggonoszabb az, hogy tehetetlenek vagytok ezen sok rosszak' megjobbítására. Nintek nektek hatalmatokban, egy leázott +et, ismét feltétetni valamelyik keresztény-templomra.

Ámbar mártz. 11-dikén délután még nem esett-meg a' ministeri új változás: még is Lafitte Úr, már ezen a' napon reggel, ismét azon palotába költözött vissza, a' melyben Ministerré-léte előtt lakott volt.

Straszburgba érkezett Párisból, mártz. 15-dikéről, egy telegráphi hivatali tudósítás, mely azt jelenti, hogy a' Király, Ordonnance által, a' most említett napon, az itt következő Ministeriumot állította-fel: "Perier Casimir Úr belső Minister és a' Tanáts' Elölülője; Louis Báró, Finantzminister; Barthe Úr, Igasságmin. és a' státustanáts' Elölülője; Montalivet Gróf, a' köz-tanítás' és egyházak' Ministere; d' Argout Gróf, a' Kereskedés és köz-munkák Ministere; de Rigny Admiral, tengeri Minister; Soult Marsal, Hadminister; Sebastiani Gróf, külső Minister. — Két újon kívül (Perier és Rigoy) ezek, mind a' régiek, tsakhogy Hivatalt változtattak.

Mártz. 10-dikei Ordonnance: "1 Tzikk. A' 30,000 rekrua, mely az 1830-diki klassis része, munkás állapotba szállítatik. 2. Tz. A' kidolgozott lista szerént osztatnak azok fel a' földi és vízi seregek között, 'sat.

Mártz. 11-dikén ismét zenebona vôt Párisban. A' Messenger des Chambres, mártz. 12-dikén, így adja azt elő: "A' mi bennünket azon látványok mellett, mellyek minket két nap-olta búsítanak, vigasztalást és nyugalmat szerez, az, hogy abba a' lakosok' véghetetlen többsége, nem veszen részt. Tegnapelőtt, midőn az össze-tsoportozók a' Palais-Royal-hoz

tolútkak, a' St. denisi, St. Antoine-i külső-városok, 's a' városhoz tartozó vidékek is mind tsendességben voltak. Ejjel sem esett, semmi. — Tegnap, 2 óra után, rohanva ment 2-5 százból álló nép a' Pantheonhoz, felfegyverkezett itt, a' dolgozóktól elszedett lapátokkal; betörte a' templom' ajtaját, hogy onnan egy 5-színű zászlót ragadnának-ki. — Ezek az eltsábított emberek, feljárták a' fővárost vad lármával: "Háború a' Muszkáknak! Háború az Austriaiaknak! Elljenek a' Lengyelek! Éljen a' szabadság! Éljen II-dik Napoleon! — Megszorította őket a' municipál-gárda; elvette a' zászlókat, 's megfogott 17-et; a' többi elszaladt.

A' Tribune azt beszéli, hogy mártzius 10-dikén egynehány száz Tanuló a' Lafayette Úr' házához ment, és ez, lejött nekik előjökbe a' ház udvarába. A' zászlótartó beszédet tartott a' Generálnak; melyben, amaz, a' többinek a' nevében bebizonyította hámkódását, a' Lengyelek' sorsa felett, és temetési pompát javasolt azokért. Vigasztalta őket a' Gen., a' mennyire csak tölle kitelt, 'sat.

A' Journal des debats szerént mártz. 13-dikáról, egy telegraphi hivatali tudósítás, mártz. 10-dikéről, jelenti, hogy a' Torrijos' bandája, San Fernando mellett (Cadiz-hoz közel) kiszállott a' földre, de tökéletesen megverettetett, ambár a' tengeri tsapatnak egy része a' pártütökhöz tsapta volna magát. A' mely nap a' kisszállás megesett, meggyilkoltatt a' cadizi Gouverneur: de több mozgás, nem történt ebben a' városban.

BELGAORSZÁG

A' brüsseli Courrierban, kezdi magát kimutatni hivatala' viselésében a' Belgák' Regense, Surllet de Chokier Úr, egy Hirdetménye által a' luxemburgi Hűség' lakosaihoz, mondván: "Pölgártársaim! Megesküttem a' belga függetlenség és egész-

ség' fenntartására. Nem fogom megtörni eskümet. Ne hagyjátok magatokat; se ígéretek által megszedítetni, se fenyegetések által elijjesztetni. A' Congress a' londoni együtt-tanátkozások tettei ellen; mellyeket még egy nagy Hatalom is csak javallatoknak tart, protestatiót adott-be. Az a' nemzet, mely a' hollandus hadseregeket meg tudta győzni; az ő' Képviselek' protestatióját is fenn tudja tartani. Elkezdettük Revolutionkat a' nélkül hogy az 1815-diki Kötésekre ügyeltünk volna; el-is fogjuk azt végezni a' londoni Protokollokra-ügyelet nélkül. Luxemburgiak! Több 300 esztendőnél hogy Belgák vagytok, valamint mi, és méltókká tettétek magatokat ezen névre. A' Jó Filep' országlása-ólta, a' ti' törekedések, valamint a' miénk, közös nemzetiséget tartottak tzélúl. Az 1815-dik esztendőben jutottatok legelőször különös közlésbe Németországgal; de még-is ugyanazon intézetek alatt éltetek tovább is a' többi Belgiummal. A' Nagyherczegségben, valamint más belga tartományokban, megtörte Willem Király a' társasági Kötést, mely őtet Belgiummal egybe-kötötte, 's felszabadította azokat a' leköteleztetéstől, midőn a' magáéit megsértette. A' háború, ítélletet tett ő és mi-közöttünk; 's az a' méltósági hatalom az igazságos, mellyet a' nemzet akaratja állított-fel. — A' többit utanna értvén, berekeszti Hirdetményét e' képpen: Luxemburgiak! maradjatok egységben állhatatosok. Belgium' nevében, fogadjátok-el az erőssítést, hogy a' ti' atyátokfjai soha titeket el nem fognak hagyni. Belgaország' Regense: E. L. Surllet de Chokier (és minden Minister).

A' Fináutzminister a' belga nemzeti-Congress' mártz. 2-dikai ülésében elébe adott a' gyűlésnek két tzikkejből álló egy törvényjavallatot, mely által a' Ministernek hatalom adatik 12 millió forint köl-

tsön-vevést nyitni-meg, és annak végbenemvihetésében, az uradalmi Jóságokból 7 milliót-erőt eladhatni. A' mi' dolgaink' foljamatja naponként akadajoztatik ujjabh' finantzialis nehésségek által, és nem látjuk más módját annak meggyőzésére, az elő-terjesztett törvényjavallatnak általatok lejendő megerősítésénél. A' Robaulx Úr' kérdésére, ha ne-talán diplomatikai közlések vették volna rá a' Ministeriumot ezen javallat' tételére, Brouckére Úr azt feleli: nem, hanem tsupán-tsak a' környületek, mellyekben forgunk, azok, mellyek engem ára indítottak. A' háború, elkerülhetetlen Európában. Mindenütt készülök. Hát, talán azt akarjátok-é, hogy megleljen az titeket, és várjátok azt míg ki nem üt, 's akkor akarnátok-osztan terheitől megszabadulni? (nagy és köz-felindulás).

OLASZORSZÁG

A' ts. k. hadsereg Fővezére Olaszországban, lovas Gen. Frimont Baró, a' ts. k. katonaság' béindulása előtt a' modenai Hgségbe, az itt következő Hirdetményt botsátotta-ki ezen Hgség' lakosaihoz: — "Modenaiak! Ő ts. k. ap. Fge., az én' legkegyelmesebb Uram, O kir. Msgának a' modenai Hgnek hivatali felidézésénél-fogva, megparantsolta, hogy egy sereg katonasággal, a' modenai Hgségbe, melynek tsendessége, lázadó kitsapongások és bűnös ellent-állások által, igasságos Fejedelmének szeméjje-és méltósága ellen megzavarodott, benyomuljak. — Modenaiak! A' ti' legkegyelmesebb Fejedelmek belép e' szerent a' Tsászár ÓFge' az én' Uram' katonaságaitól kísértetve, saját birtokába. Az ő' hazafejedelmi Hirdetményne' e' foljó hónap' 14-dikéről, tudtokra adja azon sorsot, mellyet a' kötelességi alávettetés az Ő' kegyes jóvóltától, vagy a' bűnös nyakasság igasságos keménységétől várhat. — Különös kötelességem

nekem ezen legfőbb szándék' elő-mozdítására, 's a' Tsászárnak az en' Uramnak fges. parantsolatja' beteljesítésére, az általam vezéreltetett katonasággal a' legszorossabb rendet és magaviseletet fenntartani. Ezen kötelességet szorossan megfogom tartani, és a' parantsolatom alatt álló sereget elrendeltetése' tzeljához vezetni. — Mailand, febr. 21, 1851. A' Fővezér: Frimont Baró.

LENGYELORSZÁG

Mártz. 12-dikéről szolló varsói Levelek, jelentik azt a' haszontalan beszédet, mint-ha a' lengyel főbb Tisztek között később békételenség támodott volna azért, hogy Skrzynecki Generált a' lengyel hadseregen Fővezérré tették, és hogy nem szokta-meg az alatsonlelkeket illető complimenteket. A' febr. 25-dikei ütközet, úgymondanak ezek a' levelek, melyben a' Lengyeleknek igen vitézi ellent-állások mellett, a' muszka hadseregnek kétségteleni felsőbbsege mindenféle fegyverben, nevezetesen az ágyúságban, kibontakozott; és az azóltai 2 heti fegyverszünet, a' lengyel katonaságnak, kivált' a' főbb Tisztségeknek és commandánsoknak, veszedelmes fekvéseiknek, tsendesebb megvilágását szerzette. — Miólta a' lengyel seregek Varsóhoz vissza vonultak; az ottani pölgárság' nehéz lélekezete a' katonaság' elméjét-is átjárta; úgy-hogy, ha a' muszka fő-sereg mostanában nem kezd-is új fordulásokhoz, hadi-mozdításokhoz; a' belső visszalkodások a' lengyel hadseregben, Varsó városának békételen lelke, és a' nép' sokaságának tagadhatatlan óhajta-sa (kivált' a' Jóság- és Házbirtokosoké, kiknek van még mit elveszteni) a' tsendesség és a' rend' vissza állása után, nagyön hihetőleg, kedvező fordulást hozhatuának magok után a' Muszkákra-éze. Mely azt tehetné, mintha most a' Muszkák rosszul állanának? —

Diebits Gróf Hadmarsalt Generál Gouverneurra tette az ő Monarchája, Lengyelországban; 's ezen tulajdonságában, tett-is már némely rendeléseket a' Palatinatus' rendbe-szedésére, az előbbi lábra.

A' mártz. 7-dikei Varsói Journalban van egy Levél Radomból, febr. 27-dikéről, melyben a' van, hogy az azelőttvaló napon a' kaszaviselek, Roman Soltyk' vezérlése alatt oda megérkeztek: 11 napja már, hogy, hol muszka, hol lengyel kerülő-katonaság közelgetnek a' városhoz, és az itt következő hadi-fordulások tétettek a' sandomiri vidéken: Febr. 16-kán vissza-vonta magát Dziekonski Gen. a' 12-dik gyalog regimentel, Przytyk-ig, Kozakowski és Lagowski Obesterek 600 emberrel, Szydlowiecha mentek. Ere, egynehány 100 muszka lovasság elfoglalta Radomot; az ellenség fő-ereje pedig Koziencice és Selnin mellett állott. De tsak hamar oda-hagytak minket, úgymond, a' Muszkák ismét, és tsak egyes kerülő-őröket küldöttek még városunk-felé. Hogy a' Kamienna folyóvíznél fekvő fegyver-fabrikát, és a' magazinokat Kielcenen megtarthassuk, Soltyk', az erdőkbe vonta magát vissza Bzin-felé, megerősítette oszlopait Önkéntesek által, nevezetesen Bányászokkal 's Vadászokkal, és a' hónap' 22-dikén benyomult 600 lovassal, 500 puskás-vadással, 1200 kaszaviselekkel, és két, 1 fontos ágyúval Scydlowiec-be. Onnan ment Skarszow-ba, hogy a' Dwernicki Gen. kedvéért egy fordulást tegyen; ki 18-dikán a' Muszkákat Kreutz Gen. alatt, Rzezyszow és Koziencice között, vissza-mozdulásra kényszerítte, és már most Pilicából akart ellene dolgozni. — Azonkívül még, volt Radom' vidékén felállítva egy új oszlop, 2500 kaszaviseleből álló, hogy a' Kreutz Gen. vissza-vonulásának ellentálljon, 's ötet, hátúlról fogja. — Így állottak a' dolgok febr. 23-dikáig, midőn

Kreutz Generál, ki magát minden-felől körül-vétetni látta, még-is akadály nélkül mehetett által a' Weichselen, Koziencice-nél. Úzta ugyan ötet Dwernicki, 10,000 emberrel; de már nem lehetett beérni.

A' varsói Státus-Journalban van, Hivatali fenn-írás alatt, egy hadi tudósítás Dwernicki Osztaj-Generálról, Markuszowból, mártz. 3-dikáról, melyben ezek vannak, röviden: "Minekutánna Kreutz Gener. a' Weichsel' jobb partjára által-menni kényszerítettet, és Macejowice-ből Pulawy-felé indult, útnak indultam én mártz. 1-ső napján és megérkeztem azon éjjel Gniewoszow-ban, hogy más-nap' Pulawyba (túl-a' vízen) által menjek. Megtudván hogy Kreutz Generál Kurow-felé indult, a' Vieprz-en is túl; de egy dragonyos és egy kozák regimentet a' Würtemberg Ádám Hg. vezérlése alatt, Pulawy-felé küldött; kiválasztottam mindjárt a' gyalogság-tapatokból egynehány száz Önkéntest, hogy, még azon éjjel által menjek Pulawyba; és parantsolatot adtam Kozakowski Obesternek, hogy ő is érkezzon-meg azon éjjel oszloppal Pulawyban. Mindezek megestek hajnal előtt; elkergették az ellenséget, és vesztesség nélkül elvették az egész Pulawy-t, és elfoglalták az egész szomsédtságban a' fontosabb állásokat. A' Koszkowolai országúton vissza-vert dragonyosok, kiknél 2 ágyú volt, egynehány izben próbáltak vissza jönni és Pulawy-t vissza-venni, különösen pedig az én' seregem' által-menetelét a' Weichselen, a' mit könnyen által-láthattak, akadályoztatni. De a' rettenhetetlen gyalogság, nem-tsak vitézül allott nekik ellenek, hanem még be is tört kéttzer a' bajonéttal az ő' escadronjába. — Ezen tsapkodásokban, öltetek-meg az ellenségből 100 embert és 50 lovat. Ezt a' vesztességet a' Malachowski Öbertlajtinant alvezérlése alatt álló va-

dász-reg. okozta, mely igen derék pus-kásokból áll. Ugyanazon idő alatt, szerentsésen által-ment nagy sietséggel az én' seregem a' jegen, úgy hogy már alkonyodás előtt Pulawyban volt együtt. Túl kergettük Konskivolán az ellenséget. Onnan is ismét tovább, hátrált az ellenség Kurow-felé, és midőn ezen városba behatolt, egy szakasz a' 4-dik Uhlanus regimentből, másik a' Poniatowskiéből, rendkívülvaló sebességgel és vitésséggel rohantak-el egy töltésen, 's elvettek tőlle a' piatzon 2 ágyút és 20 embert, kik között egy pattantyús Tiszt is volt. A' vissza vert ellenség, segítségére egy dragonos regement érkezvén Martuszowból, vissza-verte a' mieinket, a' mit ezek jó rendel vittek végbe. De minekelőtte a' városba érkeztek volna, más lovas szakaszok siettek ezeknek segedelmekre, agyúkkal együtt, és vissza vervén azellenséget, ismét elvettek tőlle 2 ágyút, és oly' sietve verték azokat széjjel, hogy Markuszowon-által-meneteleknél, a' piatzon és az útzáton, sok Muszka, a' nagy tolongásban lehullott a' lóról. A' városban vettünk-el 80 embert; esett-el belőlök 40, sebes is sok lehetett: mert az országút Kurow-tól Markuszow-felé, túl ezen 1 mérföldig, terítve volt vérrel. — A' mi' részünkről, sebesedett-meg mintegy 40, elesett pedig 20; ez utólsók közt van Ostaszewski Tiszt, a' 2-dik Uhlanus regimentből.

Ugyanazon Journal jelenti: "Az a' tudósítás érkezett ide, hogy a' Kreutz Gen. serege Lublinon ment keresztül, és hogy Dwernicki Gen. hement ebbe a' városba, és a' hátrálókat, még tovább űzte. — Egy betsületes Tisztviselő azt mondja, hogy a' Muszkák Pulawyból, a' többek közt, a' Kösség' Bíráját = Voigt, és a' Postamestert, elvitték magokkal, mint fogjokat. Krakóba, Varsóból mártz. 11-dikétől ér-

kezett tudósítások szerént, a' Diebits Hadmarsal' főszállása Sienica-ban (nem pedig Garwoinban és Zelechow-ban) van. Geismar Gen. a' wiazowna-i állásban maradt 10,000-ed magával. — A' jég-zaj 10dikén-indult-meg a' Weichselben, Varsónál: 's ennél-fogva kiszedték a' hajóhidat Prágánál. — Szembek Gen. letette volna ezen tisztségét, engedelemmel. — A' Muszkák ismét benn voluának Lublinban és Pulawyban.

A' varsói Státus-Journal szerént, a' modlini Várvéd' vezére, a' Diebits Marsal felkérésére ilyen választ küldött, mártz. 3-dikán: "Hadmarsal Úr! Minthogy az Óts. Mssga. Cesarewits Nagyhertzeg Adjutansa, Kiel Obester, azon feleletre, mellyet én Uraságodnak, Hadmarsal Úr! írásban akartam adni, nem várakozhatott, szerentsémnek tartom ma, azt Exádnak az első Hadnagy, Sobieski által küldeni-meg. Azon ketsegtető szók, mellyekkel Exád. engem, mint magános embert, megtisztelt, nekem nagyon kedvezők: törekedni fogok, 's reménytem-is, hogy további magamviselet által, egy, annyira megkülömböztetett Hadvezér' tekintetét és hajlandó vélekedését, teljes mértékben fogom megérdemelni. Midőn a' modlini várvéd' hajlandóságát, mellyet vezérelni szerentsém van, igen szorossan esmérem, egész tiszta szívvel bizonyíthatom Exádnak, hogy az semmiben nem fog utánna lenni azon seregnek, melynek vitésségét Exádnak tettett illő igassággal megditsérni. A' mellett hogy én az Exád. Levelének a' bennékét nem vizsgálom, és kivált' azt a' helyet nem említem, mely a' nyereségről szól, mellyet a' tsászári muszka sereg, mártz. 19- és 25-dikén magának meghartzolt, nem lehet meg nem vallanom, hogy nekünk mindenikönknek van okunk, azon napok' történeteit, más-más szemügyből tekinteni.

De ha bár a' mi' seregünk' olyan volna

is, mint Exádnak tettzet lefesteni, ha nekünk semmi-se maradna-is több annál, hogy szeméjünk' száma által, a' nemzeti szabadságnak oly' sok ezer áldozattjait szaporítanók: még akkor-sem vonná-ki magát a' modlini várvéd, a' katonai be-tűletet lelki-esméreatesen fenn-tartani, és embere lenne annak, hogy az ő' pólgári feláldoztatásának bizonyosságát napfényre hozná; meg lévén győződve, hogy az, tsak ezen a' módon erősítheti-meg a' köz-tiszteletet, még az elnyomókét-is; valamint minden Nemzetek' haszonérdeklésének-is eleget-teszen; kiknek óhajtsái és remény-ségei a' mi' vitézi felkelésünkkel egyesültek. — Van szerentsém Hadmarsal Urat köszönteni, és nagy tisztelettel lenni — Modlin vára' Gouverneurje: Oberst. Ing. Gr. Ledochowski. Modlin, mártz. 5-dikén, 1831.

A' Haude' berlini Zeitungja jelenti a' lengyel határszélről mártz. 15-dikéről ezeket: "A' varsói tudósítások tegnapi szöllaanak. A' Weichsel elkezdett zajlani 13-dikán nagy méreggel, elszakasztotta a' hidat, melynek 3 hajóját el is ragadta; a' gőzhajót is úgy megrongálta hogy elült. Kilentz grádsu hidegben bomlott-fel a' jég. Az árvíz rendkívül-való; az országutakat úgy eljárták, hogy a' hadi munkálkodás merőben félbe szakadt. 9-dikén mentek-el a' Muszkák az árvíz elől; a' varsói nép kiment a' hartzmezőre, gojóbisokat, mejj-vasakat s egyebeket szedni. Más nap utánok küldöttek a' Muszkáknak egy sereg lovast az ellenség' háta' zaklatása-végett, és Vavronál beérvén a' Kozákokat, megtámodták, de tsak-hamar érkezvén nekik rendszer muszka lovasság és ágyú-segedelmek, vissza verték a' Lengyeleket. Egy lengyel Oberstlieutenántnak elszakasztotta egyik lábát az ágyúgojóbis és fogságba esett. Prága' környékét és minden úta-

kat elpusztított a' hadakozás.

Zamosc' várcommandánsa, Krzyski Obest. Useilugba, túl a' Bugon, elküldött egy fordulást tenni 3 Májort 4 Kompánia gyalogsággal, 4 ágyúval és 35 Krakusal, kik a' Bugon a' Muszkák' tüzeközött mentek által. A' Muszkák igen vitézül védelmezték magokat, de az egész őrsereg nem vólt több egy Tsapatnál. A' Lengyelek megverték volna elébb a' Muszkákat a' város alatt, s úgy foglalták osztán el a' várost, de minden házat ostrommal és rárohanással — oly' kegyetlen nyakassággal viaskodtak. A' Lengyelekből tsak 10 ember esett volna el; a' Muszkákból pedig, Czerwony Obester és 70 ember, és egy Oberstlieutenant Bohomolec, 8 Tiszt és 550 ember fogságba esett. Puskát is vettek volna el 300-at és 1 zászlót.

Játékszini Bál

KOLOSVAR. Ugyanazon nemes asszonyi egyesület, mely városunkban a' szenvedő emberiséget, tőle kitelhetőleg felsegíteni kezett fogott, elkezdett szép ügye kivívására, több jóltévő kolosvári Lakosokkal együtt, újra most is törekszik; ugyan is: Tsalthatatlan kútőkéből tudjuk, hogy e' foljó Sz. György Havának 4-dikén vagy-is Húsvét' másod-napján egy Játékszini maszkarás Bál (milyenek Frantziország' nagyobb városaiban, különösen Párisban, Bal de l' opera név alatt, hasonló jó tzélok elő-segítésére adatni szoktak, és nagy népszerűtetet nyertek) fog az Erdélyi Nemzeti Játékszinen tartatni.

Az időtöltést egy Szerentsé-Kerek is emelni fogja, mely több jóltévő Dámák' önkéntes ajándékaiból ú.m. képek, findsák, pobarak s egyéb tsinos bútorokból egybe-szerkeztetve számos nyerő

díjjakra fog felosztódni *).

A' Játékszin' tzelarányos elrendeltetésére, —annak illendő kivilágosítására— narants és tzitrom-fák 's egyéb külföldi ritka plántákkalvaló felékesítésére — a' legillendőbb áron található jó vatsora és mindennémü hüvösítő ételek- és italokra — szóval, mindazon eszközökre, mellyek ezen, itten még nem esmért, nemét az estvéli időöltéseknek az érdemes közönséggel megkedveltethessék, a' legnagyobb gond lészen.

A' bemenetel árrát, a' dolog' végbevitelére teendő költségek fogják meghatározni, és az azelőtt egynehány nappal kiadandó hírdetmények közönséggé tenni.

Ezen Bál jövedelme, mint értésünkre esett, egy, itten a' nép-kertben felállítandó Chemical gyóltsejé rít ő F á b r i k a' felállítására fog fordíttatni. — A' haszon sokszoros. Eggyik, hogy a' gyóltsejé rít ő itten fő-városunkban jó és állandó karba helyeztetvén, mindazon vezetes summa pénzek mellyek eddig-elő, gazdasszonyaiuk' erszénnyekből Eperjesre-hova, vitettenek, Honnunk' fő-városában fognak maradni. — A' másik, a' gazdaságra-nézve nem kitsiny haszon, a' gyóltsejé rít őre- és ugyanazon gyóltsejé behozatára tett feles költségek 's még a' drága idő' megnyerése: mert a' gyóltsejé rít ő nyoltz óra alatt tökéletességre viszi munkáját.

A' harmadik, és a' jóltévő emberek szemeiben éppen nem utolsó haszon pedig azon esztendei bér, mely (minthogy ezen készület rész-szerént a' nép-kertben állítódik-fel) a' Szegények jövedelmét esztendőnként 400, azaz, négy-

* Lásd a' Párisi Journal des Dames név alatt kijövő újság-levél' 5-dik Darabjának 150-ik lap'

száz váltó forintokkal szaporítja, melynek fele a' kis elő-oskola gyarapítására, más fele pedig a' dolgozó-szegények' tartására fordíttatik

A' Bál kimeneteléről és hogy-voltáról tisztelt Olvasóinkat annak idejében tudósítani el nem mulatjuk.

HIRDETÉS

Ezennel köz hírré tétetik, hogy ezen Erdélyi K. nagy Fejedelemségben Kötelenlenden, Felső 'Sukon, és Felső Szováton találtató Fiscalis Jóságok, nem különben a' Kolosi Fiscalis Portio (Economia) egy újjonnon rendelt közönséges Kotyavetye útján a' többet Igérőnek 1831-dik esztendő május hónapja 1-ső napjától kezdődve, tizenöt egy más után következő esztendőkre április 14-kén 1831 a' Kološvári Királyi Fő Harmintzad Cancelláriáján reggeli 9 órakor haszon bérbe (árendába) ki fognak adattatni.

Mely Licitatio oly' hozzá adással tétetik köz hírré, hogy minden licitálni kívánó, meg határozott Bánat pénzrel mely a' ki kiáltandó kolosra nézve 2626 for. a' többi Jóságokra nézve pedig 802 for. Conventios pénzbe való summáknak egy tizedje fog lenni, jelennyék meg az Licitatoria, mely Bánat pénz a' többieknek a kotyavetye után tőstént, a' többet Igérőnek pedig a kötelező Levél kelése, és a Cautio le tétele után fog viszá adattatni, vagy pedig a Cautio potlására fordíttatni.

—O—

Mgos. Laicsák Ferentz N. Váradi Püspök Úr ÖNga. mint azon püspöki Megyében tudományokra ügyelő kir. Fő-Igazgató, Sz. Somjában építendő egy Gymnasium' építésére, 2000 forintot; most pedig újra 8333 for. 20 kr. tőkepenzt Váltóban, azon szent szándékkal ajánlott és tett-le, hogy ennek az interesséből egy Professor tartassék. Mely nemes-lelkűséget Öts. k. Fge. közönséggé tétetni kegyelmesen parantsolni méltóztatott.